

Helsingin kaupungin ohjeet esteettömyydestä

Koulutuspäivä 12.2.2014
Projektinjohtaja Pirjo Tujula

Helsinki kaikille

- Valtuustoaloite liikkumisesteettömyydestä vuonna 2000, Kalle ja Maija Könkkölä.
- Kaupunginhallituksen päätöksellä ja rakennusviraston johdolla vuosina 2002 – 2011 toiminut yhteistyöprojekti.
- Tavoitteena kaupunki, jossa kaikkien on helppo liikkua ja toimia.
- Mukana kaupungin virastojen, vanhus- ja vammaisjärjestöjen, asukkaiden, valtionhallinnon, kiinteistöjen, elinkeinoelämän sekä järjestöjen edustajat.

Helsinki kaikille

- Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelma kertoo esteettömyyden periaatteet ja asettaa tavoitteet käytännön työlle.
- Alueellisissa esteettömyyssuunnitelmissa nimettiin tärkeimmät kohteet sekä tarvittavat toimet esteettömyyden saavuttamiseksi.
- Kaupungin virastot ja laitokset toteuttavat suunnitelmia.
- Helsinki kaikille -projekti koordinoi työtä, jotta virastojen toimet ovat yhteneviä ja aikataulut yhteensopivia.
- Helsinki kaikille –projektin loppuraportti 2002- 2011

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelma

- Esteettömän Helsingin perusta.
- Kaupunginhallitus hyväksyi 14.11.2005.
- Velvoittaa kaupungin virastoja ja laitoksia edistämään helppoa kulkua ja sujuvaa toimintaa.
- Edellyttää, että kaikki julkiset kohteet rakennetaan ja kunnostetaan esteettömiksi.
- Jakaa kohteet kahteen esteettömyystasoon, erikois- ja perustasoon.

Erikoistason kohteita ovat

- keskusta-alueet
- kävelykadut
- terveyskeskusten ja palvelutalojen ympäristöt
- julkisten rakennusten ja ostoskeskusten ympäristöt
- kaikille tarkoitettut liikunta- ja leikkipaikat
- alueet, joilla on paljon vanhus- ja vammaisasuntoja

Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat

- kertovat kaupunginosittain, mitä reittejä ja tiloja kohennetaan ja kuka työn tekee.
- ensin alueille, joissa asuu paljon vanhuksia, asioi runsaasti ihmisiä ja joissa on paljon vanhus- ja vammaispalveluita.
- laadittu yhteistyössä paikallisten asukkaiden, vanhus- ja vammaisjärjestöjen, seurakuntien, yritysten, kiinteistönomistajien ja kaupungin virastojen kanssa.
- tehty 15 kpl.
- vuodesta 2010 osa aluesuunnitelmaa.

Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu)

- miten katu-, viher- ja piha-alueita suunnitellaan, rakennetaan ja kunnostetaan esteettömiksi?
- mukana Helsinki, Espoo, Joensuu, Tampere, Turku, Vantaa.
- valmistuivat vuonna 2004 Helsinki kaikille -projektin johdolla ja sosiaali- ja terveysministeriön tuella, päivitetty vuonna 2008.
- SuRaKu-projekti sai Invalidiliiton ja ARMI ry:n valtakunnallisen esteettömyyspalkinnon vuonna 2011.

Esteettömyyskriteerit

- suojatien reunatuki
- ulkoportaot
- luiskat
- opaslaatat
- erotteluraidat
- pysäkkikorokkeet
- sadevesikourut ja -kaivot
- kulkupinnat
- suojatiemerkinnot

Esteettömyyskriteerit

- käsijohteet
- kaiteet
- painonappipylväs
- suojatiemerkkipylväs
- istuimet
- pollarit jalankulkualueille
- suojatien keskikoroke
- koho-opaste
- varoitusalueet

Ohjekortit

- suojatiet ja jalkakäytävät
- kävelykadut ja aukiot
- tasoerot
- julkiset piha-alueet
- puistokäytävät ja levähdyspaikat
- leikkipaikat
- pysäkkialueet
- tilapäiset liikennejärjestelyt

Helsingin kaupungin katualueita koskevat tyyppiirustukset

- Laadittiin Helsingin ja Espoon kaupunkien yhteistyönä.
- Korvaavat Helsingissä SuRaKu-ohjeet katualueilla.
- Käytetään kaikissa uudis- ja perusparannushankkeissa (KI:n päätös v. 2007).
- Esteettömyysratkaisut sisältyvät normaaliin katujen suunnitteluun ja rakentamiseen → ei erillisiä esteettömyysohjeita vaan osana normaalia toimintaa.

Katualueita koskevat tyyppiirustukset

SUOJATIET

Jalkakäytävä

Yhdistetty jalankulku- ja pyörätie

Erotettu jalankulku- ja pyörätie

Vino suojatie

Varoitusalueet kaarelta lähtevissä suojateissa

KIERTOLIITTYMÄT

Yliajettava kiertoliittymä (Pieni kiertoliittymä)

BUSSIPYSÄKIT

Esteettömyyden perustason pysäkkisyvennys

Esteettömyyden erikoistason pysäkkisyvennys

Ajoratapysäkki

MUUT

Varoittavat ja ohjaavat laatat

Liikkumisesteisen pysäköintipaikka kadulla

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset

- Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksien tarkoituksena on toimia yhtenäisinä koko kaupunkia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä.
- Esteettömyyslinjaukset muodostavat kokonaiskehityksen eri hallintokuntien omille esteettömyyteen liittyville toteutusohjelmille ja hallintokuntien kesken käytävälle vuorovaikutukselle.
- Varsinaiset toteutustoimenpiteet ja niiden toteutusaikataulut määritellään hallintokuntien omissa toteutusohjelmissa ja toteutussuunnitelmissa.
- Khs hyväksyi ohjeellisina noudatettavaksi lokakuussa 2012.

Uudet kaava-alueet ja muuttuvan maankäytön alueet

- Esteettömyyskriteerit otetaan käyttöön yleis- ja asemakaavoituksessa sekä niihin liittyvissä ohjeissa.
- Kaavaselostukseen lisätään oma kohta esteettömyydelle.
- Uusilla kaava-alueilla määritellään alueet, reitit ja kohteet, joilla edellytetään esteettömyyden erikoistasoa.
- Laaja-alaisissa vanhojen alueiden kaavamuutoksissa tai täydennysrakentamista koskevissa kaavoissa varmistetaan, että kyseisille alueille asetetut esteettömyyden tavoitetasot otetaan huomioon ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Toimintojen sijoitus ja palvelujen saavutettavuus

- Julkisille ja yksityisille palvelutoiminnoille varataan riittävät tilavaraukset ja toiminnot sijoitetaan esteettömyysnäkökohdat huomioiden.
- Julkisen ja yksityisen palvelun rakennukset sijoitetaan hyvien julkisen liikenteen yhteyksien läheisyyteen.
- Esteettömien ja turvallisten yhteyksien edellytykset varmistetaan kadulta tontille ja rakennuksen sisäänkäynteihin. Pääsisäänkäynti on muutettava esteettömäksi mahdollisuuksien mukaan.
- Liikkumisesteisten autopaikkojen ja saattoliikenteen pysähtymispaikkojen riittävä määrä, mitoitus ja hyvä sijainti.

Katujen ja reittien esteettömyys

- Uusilla kaava-alueilla kadut ja reitit sijoitetaan maastoon niin, että niiden pituuskaltevuus ei ylitä sallittua: erikoistaso 5 %, perustaso 8 %.
- Lumen kasaamiselle varataan riittävästi tilaa. Esteettömyyden tilavaraukset varmistetaan myös talviolosuhteissa (riittävän leveät kulkureitit).
- Esim. havainnekuviin merkitään lumen väliaikaiseen läjitykseen soveltuvia alueita ja reittien mitoitus.

Liikennesuunnittelu

- Liikennesuunnitelmat laaditaan käyttämällä katualueita koskevia tyyppiirustuksia.
- Liikennesuunnitelmissa tarkistetaan ja kirjataan esteettömyyden taso: erikois- vai perustaso.
- Jalankulku ja pyöräily pyritään aina erottamaan, jos se on mahdollista: erotteluun varataan riittävästi tilaa jo kaavavaiheessa.
- Liikenteen valo-opastus suunnitellaan esteettömyysnäkökohdat huomioon ottaen.

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta

- kehittää ja ohjaa esteettömyystyötä kaupungissa 2012 alkaen.
- mukana kaupungin virastoja, yleisten töiden lautakunta sekä vammais- ja vanhusneuvosto.
- tärkein työkalu Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset.
- puheenjohtajana apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri ja sihteerinä projektinjohtaja Pirjo Tujula.
- kokoontuu neljä kertaa vuodessa.
- kaupunginhallitus nimeää valtuustokaudeksi.

Hae sivuiltamme:

HAE

▪ Hel.fi kotisivu

Helsinki kaikille

- Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelma
- Esteettömyyslinjaukset
- Esteettömyysmittaristo
- Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat
- Ohjeita suunnitteluun
- Esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu)
- Katualueita koskevat tyyppipiirustukset
- Ylläpidon esteettömyysohjeet
- Esteettömät ympäristötuotteet (Elsa)
- Esteettömiä ratkaisuja
- Eskeh kartoitusmenetelmä
- Induktiosilmukkaohje
- KuvasyMBOLIT
- Esteri - Tutustu esteettömyystuotteisiin
- Tapahtumat ja tiedotteet
- Käsikirjasto ja julkaisut
- Sanakirja
- Koulutukset
- Linkit
- Sivuston käyttöohje
- Yhteystiedot ja palaute

Rakennusvirasto > Helsinki kaikille > Ohjeita suunnitteluun >

Ohjeita suunnitteluun

Kuuntele

Helsinki kaikille -projektin tuottamat oppaat ja ohjeet on nyt koottu kaikki samaan paikkaan näille Ohjeita suunnitteluun -sivuille.

Opastus

- [KuvasyMBOLIT](#) - Tietopaketti esteettömyyden huomiomisesta opasteissa ja tiedottamisessa

KuvasyMBOLIT-sivustolle on koottu symbolikuvapankki, josta löytyy esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyviä kuvasyboleja sekä yleisiä palveluihin liittyviä symboleja. Lisäksi sivustolle on koottu esteettömään opastukseen liittyviä tietoja, julkaisuja ja tietolähteitä.

Ulkoalueet

- [Esteettömän rakentamisen ohjeet \(SuRaKu\)](#)
- [Esteettömät ympäristötuotteet \(Elsa\)](#)
- [Katualueita koskevat tyyppipiirustukset](#)
- [Ylläpidon esteettömyysohjeet](#)
- Kohokarttojen ja koho-opasteiden suunnittelu ulkokäyttöön ([pdf, 2.9 Mt](#)), ([doc, kuvatön](#))

Sisätilat

- [Esteettömiä ratkaisuja](#)

Rakennukset, pihat ja lähiympäristö

- [ESKEH-kartoitusmenetelmä](#)

Hallintokunnat ja esteettömyyden tarve -hanke

Ulkoalueiden esteettömään suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon saa apua SuRaKu-ohjekorteista ja kriteeritaulukoista, Helsingin kaupungin katualueita koskevista tyyppipiirustuksista ja Ylläpidon esteettömyysohjeista.

Sisätilojen yleiseen esteettömään suunnitteluun ja rakentamiseen on koottu hyvä, runsaasti kuvia sisältävä, tietopakkaus Esteettömiä ratkaisuja.

Tarkat ja laajat ohjeet terveysasemien, vanhusten palvelukeskusten, koulujen, päiväkotien ja uimahallien esteettömään suunnitteluun löytyvät Hallintokunnat ja esteettömyyden tarve -hankkeessa valmistuneista oppaista ja tarkistuslistoista.

Esteettömyyskartoitukseen löytyy vinkkejä ja esimerkkejä Eskeh-projektin kartoitusoppaasta ja Hallintokunnat ja esteettömyyden tarve -hankkeen kartoitusraporteista.

Projektinjohtaja
Pirjo Tujula

puh. (09) 310 38410

gsm 040 505 6059

sähköposti: pirjo.tujula@hel.fi

www.hel.fi/helsinkikaikille

Helsingin kaupungin rakennusvirasto

Kasarmikatu 21

PL 1515

00099 Helsingin kaupunki